

חשוב שאנשי המקצוע במעבדות יכירו את יתרונות וחסרונות שיטות הבדיקה השונות

כוללים התחלת בדיקה מהר ככל האפשר והתאמת מבחני המעבדה לדגימה (בהתאם למידע המלווה והידע והניסיון של איש המקצוע). ברור שהתוצאות צריכות להינתן במהירות האפשרית אך בלי פגיעה באמינותן. יש אפשרות של מתן תשובה חלקית שתאפשר התחלת טיפול בחיה, והשלמתה בהמשך. יותר ויותר מעבדות עובדות כיום כאשר בדיקותיהן עברו הסמכה של מערכות האמונות על כך (הרשות להסמכת מעבדות). הסמכה זו מצמצמת במידה ניכרת את השונות שמאפיינת בדיקות ביולוגיות ואשר עלולה לפגוע באמינותן.

מתן משמעות לתוצאות

מתן משמעות נכונה לתוצאות היא פעולה לא פשוטה, אליה מתנגזים ידע וניסיון הן של המומחה במעבדה והן של הרופא המטפל. ברור שלתקשורת ביניהם חשיבות ניכרת. כך למשל גורם זיהומי יכול להיות בעל משמעות במקרים מסוימים וחסר משמעות במקרים אחרים. הבדלה בין השניים תלויה במידה רבה במידע המלווה את הדגימה ובתמונה הקלינית אותה מכיר הרופא המטפל. כך למשל מציאת נוגדנים כנגד מחלה נתונה יכולה להוות סימן לחשיפה לגורם הזיהום או תוצאה לחיסון החיה. ברור שהמשמעותיות הן שונות.

אנשי המקצוע במעבדה חייבים להכיר את השיטות, יתרונותיהן ובעיקר חסרונותיהן גורמים נוספים שמשפיעים על מתן משמעות נכונה של התוצאות כגון האפידמיולוגיה של המחלות אותן בודקים במעבדותיהם. חשוב לזכור שהידע הזה משתנה כל הזמן ובמהירות רבה ולכן מי שנותן את המשמעות לתוצאות חייב להתעדכן באופן רצוף במידע שמתפרסם חדשות לבקרים בתחומי מומחיותם.

סיכום

משלוח דגימות למעבדה צריכה להתבצע על פי כללים אשר קיומם יבטיח כי התוצאה אכן תסייע בהתמודדות בהצלחה במחלה. אי קיומם, מצד שני, עלול להניב תוצאות שתשגנה את ההפך. לעתים מחכים עם משלוח הדגימות מסיבות שונות כמו תקווה שהעניין יסתדר, עלות וכו'. דבר זה בהרבה מקרים מסתבר כטעות שאשר נזקה בצידה. מומלץ, על כן, לנצל ככל האפשר את המשאב הנקרא מעבדה, בעצה אחת עם הרופא המטפל כמובן.

וכמובן, שמירה על הכללים שנידונו לעיל יבטיחו כי התוצאות אכן ישקפו את התמונה האמתית. ▲

לבדיקה בקטריולוגית יש לקחת תמיד לפני טיפול אנטיביוטי היות ונוכחות התרופות יכולה לשבש את התוצאות גם אם הן לא משפיעות על הזיהום בבעל החיים.

משלוח

תנאי שמירה ושינוע הדגימה: כעקרון דגימות צריכות להגיע למעבדה מהר ככל האפשר. אמנם קשה לקבוע גבול ברור לזמן המרבי שבין דיגום לתחילת הבדיקה, אבל ברור שכל שיותר זמן עובר כך תפגע אמינות התוצאות. גם תנאי שמירת הדגימה עד למסירתה כגון קירור, הקפאה וכו' צריכים להתאים לבדיקה המבוקשת.

אריזה: אריזת הדגימה צריכה להיות בכלי שיבטיח את בטיחות המטפלים בה (כמוכן, דגימות שעלולות לסכן את המטפלים בהם, כגון מזרק עם מחט, לא תיבדקנה), את הסביבה (אריזה כפולה עם אזהרה כאשר שולחים חומר מסוכן) ואת הדגימה (תרביט מדגימה שתשלח במיכל לא סטרילי יגלה את החיידקים שהיו במיכל בנוסף לאלו שבדגימה).

אנשי המקצוע במעבדה חייבים להכיר את השיטות, יתרונותיהן ובעיקר חסרונותיהן גורמים נוספים שמשפיעים על מתן משמעות נכונה של התוצאות כגון האפידמיולוגיה של המחלות אותן בודקים במעבדותיהם

סימון: סימון ברור של הדגימה ושיוכה לחיה ספציפית הוא חשוב הן ליישום התוצאה והן לאפשרות מעקב במידה ויש צורך לשלוח דגימות עוקבות לבחינת התפתחות המחלה. בנוסף, אם יש לבצע מספר בדיקות, מומלץ לחלק את הדגימה בהתאם על מנת שהבדיקות תתבצענה במקביל ולא בטור ובכך הזמן למתן תשובות יתקצר משמעותית.

תיעוד: בתעודת המשלוח יש לרשום את כל הפרטים המבוקשים, כולל פרטי בעל החיים, פירוט הסימנים הקליניים, מצב חיסוני, גיל, מספר חיות נגועות וכו'. לפרטים אלה חשיבות ניכרת בקביעת הבדיקות המתבצעות ומתן משמעות לתוצאותיהן. בנוסף הן מאפשרות מעקב היסטורי לאחר אירועי תחלואה בישראל. המידע האפידמיולוגי מאפשר גם לרופא המטפל וגם למעבדה לכוון את המאמצים האבחוניים לכיוון הנכון (תוך התחשבות, כמובן, באפשרות לגורמים חדשים).

במעבדה

גורמים שיכולים להשפיע על איכות התוצאות במעבדה

